



NACRX0035AN4

Pro domo

Dne: 15.11.2018 | Naše značka: NA- 2398-3/05-2018 | Vyřizuje/tel.: Vojáček / 974 847 346
Vaše značka:

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: Německo, Koblenz

ÚČEL CESTY: Účast na KLA-Ausschuss „Digitale Archive“ Workshop „Von der Theorie zur Praxis: Bestandserhaltung digitaler Unterlagen“

ÚČASTNÍCI CESTY: PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

ZPRÁVU PODÁVÁ: PhDr. Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE: Bundesarchiv

TRVÁNÍ CESTY: 7. – 8. 11. 2018

DATUM VYHOTOVENÍ: 16. 11. 2018

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST ODBORNÁ:

Pořadatelé workshopu tentokrát oslovili k účasti také zástupce okolních zemí, s nimiž delší dobu v německojazyčném prostředí spolupracují (Švýcarsko, Rakousko, Česká republika). Nejednalo se čistě o archivní workshop, ale mezi účastníky byli i knihovníci a lidé z komerčního sektoru (poradci v oblasti digitálního uchování). Mezi přednášejícími byli také zástupci mezinárodních sdružení, jež se problematikou digitální archivace zabývají (Digital Preservation Coalition, Open Planet Foundation).

7. 11. 2018 (12:30-17:30)

V úvodní části, jež se zabývala **strategiemi**, zazněly 3 příspěvky.

V prvním **Christian Keitel** shrnul současný stav digitálního uchování. Po 20 letech intenzivní diskuse a rostoucích praktických zkušenostech je jasné, že se podařila řada dílčích kroků, ale dosud chybí celkové řešení. Je potřeba revidovat referenční rámec OAIS, vyrovnat se s posledním trendem Blockchain (nový „zlatý grál“ digitálního uchování). Musíme se zamyslet nad předpokládanou délkou archivace, která podmiňuje uchovací metody. Při skutečně dlouhodobém uchování jsou nejpodstatnější signifikantní vlastnosti. Problém je jejich definice, při ní by bylo vhodné postupovat i opačně, tedy říci si, které vlastnosti můžeme zanedbat. Skutečně definovat to, co musím zachovat, vůči tomu, co by bylo pěkné zachovat.

V dalším příspěvku **William Kilbride**, výkonný ředitel Digital Preservation Coalition, představil projekt zabývající se stupněm ohrožení různých typů digitálních informací - The Bit List of Digitally Endangered Species. Výsledky je možné najít na <https://www.dpconline.org/our-work/bit-list> mj. je dobré si být vědom toho, že ztráta dat je běžnou součástí reálného světa a že je třeba se věnovat podstatným datům, a ty uchovat.

Posledním příspěvkem této sekce byla informace **Tobiase Steinkeho** o projektu Deutsche Nationalbibliothek (DNB), který implementuje výsledky projektu EMIl do provozu DNB. Jedná se o emulační nástroje vyvinuté a nyní podporované UNI Freiburg, jež DNB využívá pro zpřístupnění multimediálních dat uložených na CD a DVD nosičích ve své studovně. Základním problémem jsou licence sw. Některé jdou řešit alternativně, některé nejdou řešit vůbec (např. Apple Inc. vůbec nereaguje), pokryli 75%. Na dotaz, zda by bylo možné produkt včetně vyřešených licencí šířit dále, byla negativní odpověď. Právně je ošetřeno pouze pro užití DNB. Přístup k datům mohou prostřednictvím DNB získat i jiné, např. regionální, knihovny.

Další blok nazvaný „**aplikace, testování a dokumentace I.**“ zahájil **Martin Wrigley**, předseda Open Planet Foundation (OPF), příspěvkem o registru uchovávacích aktivit (PAR), což je společný projekt JISC, Preservica, Artefactual, který OPF podporuje. OPF jde obecně o podporu vývoje nástrojů a rozhraní, které lze využít v praxi, ne o akademický výzkum, proto spolupracuje s komerčním sektorem.

Michelle Lindlar ve svém příspěvku prezentovala využití sw Ex Libris Rosetta v oblasti identifikace formátů. Navázala **Yvonne Tunnat**, která referovala o zkušenostech z pracovní skupiny nestoru k identifikaci formátů.

Poslední příspěvek byl přednesen via Skype. **Jenny Mitcham** se zabývala migrací souborů z formátu WordStar. Udělala manuálně konverzi do 3 různých formátů (PDF/A, DOCX, TXT), které částečně zachytily podstatné vlastnosti původního formátu. Ideální by byla jejich kombinace. Při konverzi v Archivemate není možné dostatečně nastavit parametry a metadata tak, aby mohla, dle způsobu využití, kombinovat všechny tři formáty.

8.11. (8:30-13:00)

Blok zabývající se různými **typy digitálních dat** zahájil **Siegfried Föbel** z Fraunhofer IIS přednáškou o videoformátech. Institut řeší problematiku rychlé proměny nosičů a formátů v této oblasti a zároveň problematiku narůstajícího bitrate a problematiku komprese. Řešením má být komplexní standardizace open formátu IMF (Interoperable Master Format) a jeho aplikace ve formě DCP (Digital Cinema Package). Preferují MXF formát (Material Exchange Format). Během roku či dvou by měla být ISO norma pro IFM Archiv.

Martin Hoppenheit se zabýval z teoretické roviny problematikou relačních databází.

Andreas Trautheim-Hofmann představil svět 3D dokumentace v oblasti automobilového a leteckého průmyslu. Cílem je dlouhodobě zachovat výrobní digitální dokumentaci.

Michelle Lindlar demonstrovala problematiku uložení BIM (Building Information Models), připomněla projekt DURARK, který se archivováním 3D zabýval. Jako vhodný formát se jeví PDF/E (ISO 24517-1:2008).

Wolfgang Kresse se zabýval zachováním Geodat, konkrétně přípravou ISO 19165:2018. Norma vychází z OAIS a mj. definuje GeoSIP, GeoAIP a GeoDIP, jako standard užívá gml (Geography Markup Language).

V posledním bloku s názvem „**aplikace, testování a dokumentace II.**“ zazněly dva příspěvky. V prvním řešil **Rainer Jacobs** problematiku kontejnerů vzniklých vkládáním souborů do wordovských souborů. Jako příklad uváděl doc soubor, který se na první pohled tváří jako jedna stránka textu, ale jsou do ní vloženy jako přílohy další souboru z rodiny MS Office, do kterých jsou eventuálně opět vloženy další. Pro dlouhodobou archivaci je nutné tyto případy identifikovat, provést extrakci a analýzu a následně formátovou konverzi. Problematické je použití šablon (například automatická změna data na datum aktuální).

V posledním příspěvku představil **Michael Tobegen** projekt vývoje a implementace modulu uchovávacích strategií pro systém DIMAG. Ten vyvíjí státní archiv v Hamburku a zavádí ho do pilotního provozu.

Shrnutí:

Pořadatelům se za pomoci moderátorů jednotlivých bloků podařilo dostat rozměru workshopu. Po každém příspěvku byl vyčleněn cca 20 minutový prostor pro diskuzi, která byla velmi zajímavá. Stejně tak společná večere umožnila diskusi problematiky digitální archivace na neformální rovině. Došlo k intenzivní výměně zkušeností a k prohloubení stávajících a navázání nových kontaktů. Většina účastníků se těší do Prahy na březnové 23. zasedání AUDS.